

Verkenning Social Return on Investment (SROI) Analyse

December 2021

Deze SROI is opgesteld vanuit SET-up, het ondersteuningsprogramma bij de Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET)

FIP | ZORGCONTACT

Detox Thuis
met FIP Zorgcontact
in de regio Haaglanden
2021-2025

VitaValley

Scope van deze SROI verkenning

Met Detox Thuis (DT) wordt ingezet op de behandeling voor fysiek ontwennen van alcoholverslaving op afstand. Cliënten ontwennen in hun eigen omgeving onder begeleiding van medisch geschoolde behandelaren. Daarnaast wordt digitale zorg ingezet, namelijk:

- 24/7 bereikbaarheid van de zorgcentrale FIP Zorgcontact
- Monitoren van vitale waarden en welzijn via een app
- Medicatieuitgifte op afstand met een medicijndispenser
- Personenalarmering (device)
- Beeldbellen voor contact met zorgverleners

Het SET project zoals geïnitieerd door Parnassia Groep, Brijder en Zilveren Kruis is de basis voor deze SROI verkenning, waarbij we extrapoleren voor 2021-2025.

Aantal cliënten per jaar

2021: 150 cliënten

2022: 250 cliënten

2023: 300 cliënten

2024: 300 cliënten

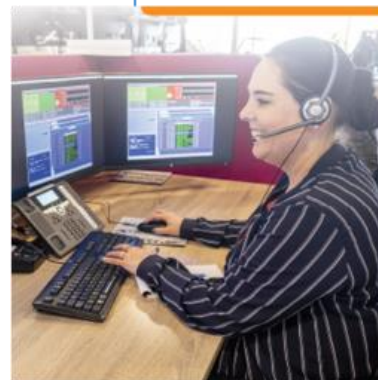
2025: 300 cliënten

In 2021 start in regio Haaglanden. In 2022 opschaling naar locaties Brijder in Hoofddorp en Noord-Holland Noord regio (Den Helder tot Alkmaar).

Met als uitgangspunten

1. Detox Thuis wordt in deze SROI vergeleken met klinische opname voor detox.
2. We kijken in deze SROI alleen naar de detox behandeling. Dit is een onderdeel van de totale behandeling en in de praktijk lastig los van elkaar te zien.
3. In onderzoek is vooral gekeken of Detox Thuis even effectief is als klinische detox. Er is niet gekeken naar het vergroten van effectiviteit. We werken in deze SROI daarom met een conservatieve aanname van 8% minder terugval (10% minder dan huidige 80%).
4. De volledige opbrengst is bijna nooit in z'n geheel toe te schrijven aan één interventie, in deze SROI: *Detox Thuis*. Wat was toch wel gebeurd en wat is toe te schrijven aan anderen? In deze SROI gaan we er van uit dat 25-50% van de opbrengst niet spontaan optreedt en alleen aan de desbetreffende innovatie is toe te schrijven.

SROI = Gespreksmodel!

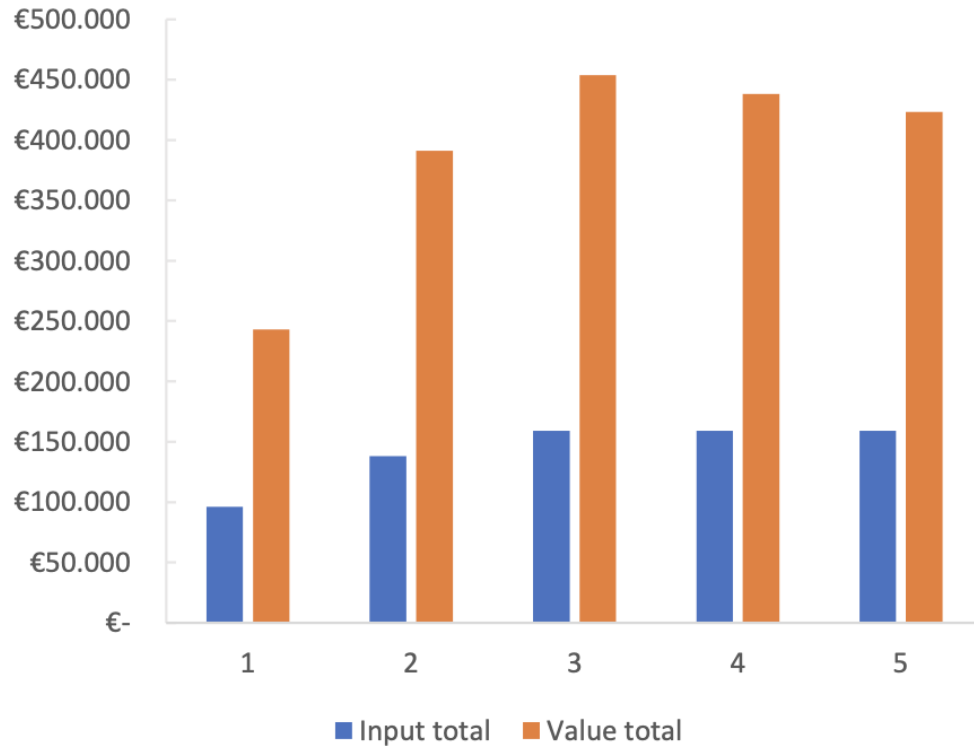
Bij de inzet van e-health komen vele vragen op:

- Wat is eigenlijk de maatschappelijke impact van deze e-health toepassing?
- Wat zijn de maatschappelijke kosten en baten op lange termijn?
- Bij wie vallen deze kosten en baten eigenlijk?
- Hoe komen we tot passende bekostiging?

Eén van de doelen van de Stimuleringsregeling E-health Thuis (SET) is *'het organiseren van een duurzame wijze van bekostiging en borging daarvan in inkoop- en contractafspraken'*.

De Social Return on Investment (SROI) analyse biedt hiervoor een geschikt gespreksmodel. In deze samenvatting presenteren we een SROI *Verkenning*. Dit is een eerste analyse, op basis van wat we nu weten, vermoeden en aannemen. Deze analyse moet uiteraard nog verder getoetst en onderbouwd worden; deze SROI Verkenning biedt daarvoor het gespreksmodel voor een vruchtbare dialoog met alle belanghebbenden.

Input vs. Value per year

Titel: Detox Thuis door PG Brijder | FIP Zorgcontact | Zilveren Kruis

Type SROI: Prospectieve verkenning

Periode: 2021 – 2025

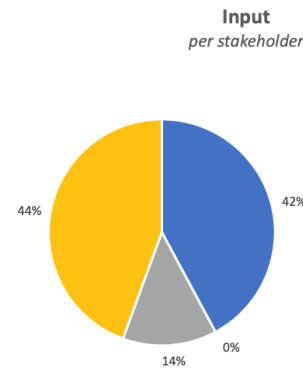
Belanghebbenden: Cliënten, behandelteam, zorgverzekeraar, zorgcentrale, werkgever

Initiators SROI: Parnassia Groep FIP zorginhoudelijke diensten

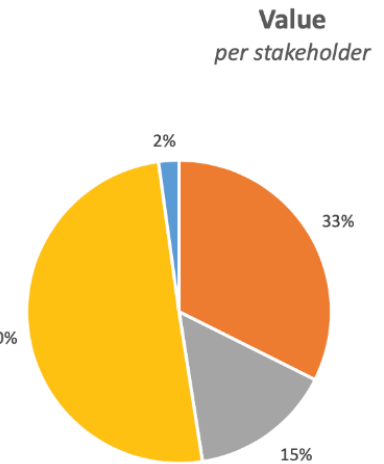
Input voor SROI: eerste business case, projectervaringen, workshops 08/10/2021 en 12/11/2021, achtergrondinformatie

Begeleiding: VitaValley in het kader van SET-up

SROI Ratio 2,7

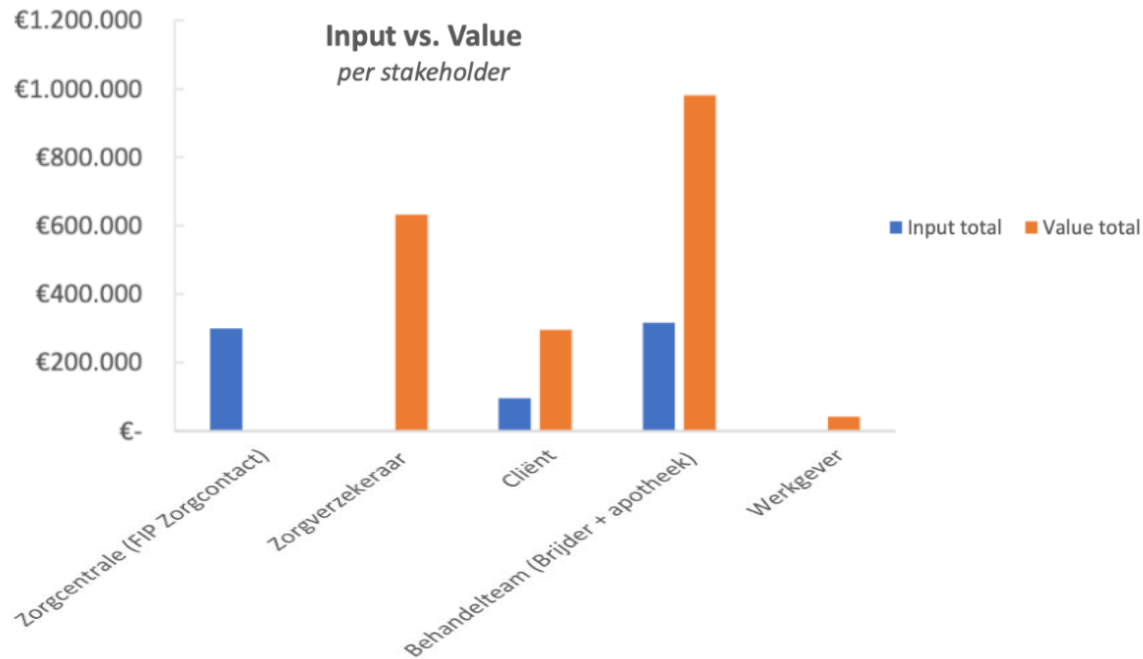
Totaal: € 712.000

Totaal: €1.950.000

Value drivers en ratio per belanghebbende

Belanghebbende	Value drivers	Resultaat
Cliënt	Verhogen fysieke en mentale gezondheid / kwaliteit van leven	++++
Behandelteam	Meer cliënten behandelen	++++
Zorgcentrale	Meer cliënten ondersteunen op afstand	+
Zorgverzekeraar	Minder ZVW kosten	++++
Werkgever	Hogere productiviteit/minder verzuim	++

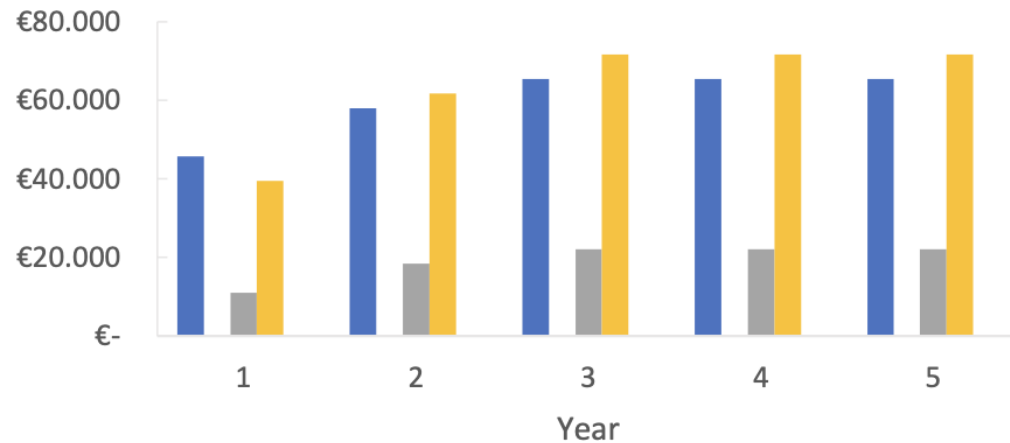
Hoe duurzaam bekostigen?

Deze SROI verkenning laat een positieve SROI ratio van 2,7 zien. Deze verkenning laat echter ook zien dat de kosten en baten niet vanzelf gelijkmatig bij de belanghebbenden vallen. De grootste **maatschappelijke opbrengst** ligt bij het behandelteam (meer cliënten behandelen in dezelfde tijd) en de grootste **economische opbrengst** ligt bij de zorgverzekeraar (kostenbesparing Zvw). De grootste **economische inbreng** zit bij de zorgaanbieder: inzet zorgcentrale + behandelteam. Hoewel de maatschappelijke business case voor de zorgaanbieder positief is, zijn de opbrengsten niet allemaal te verzilveren. De besparingen in tijd en verblijfdagen kunnen benut worden om meer cliënten te behandelen. Dit is geen netto opbrengst, aangezien hier ook weer kosten aan verbonden zijn. Voor de zorgverzekeraar is de maatschappelijke business case positief door de kostenbesparing van Detox Thuis t.o.v. de klinische zorg. De maatschappelijke opbrengsten voor de zorgverzekeraar liggen waarschijnlijk nog hoger. Bovendien draagt DT bij aan de beschikbaarheid en toegankelijkheid van zorg. Door integrale meerjarenafspraken te maken, waarin samen gestuurd wordt op de in deze SROI beredeneerde uitkomsten, is het mogelijk om voor alle betrokken stakeholders een positieve business case te realiseren. Andersom geredeneerd: als dit niet wordt geadresseerd zal deze *Detox Thuis behandeling* niet geborgd zijn.

Stakeholder 	Input & Activity 	Output & Outcome 	Impact Deadweight & attributie 	Indicators & waarden
Impactmatrix op basis van workshops 8 oktober en 12 november 2021				
Cliënt	Uitleg en instructie DT 4x per dag meetmoment (CIWA, bloeddruk, alcohol%, pols, contact + afgestemde medicatie) Kosten medicatie voor eigen rekening	Verhogen fysiek, mentaal en maatschappelijk welbevinden Minder terugvalrisico Vergroten autonomie	Hoog (49%)	Willingness to pay
Behandelteam Brijder (+ apotheek)	Voorbereiding en begeleiding cliënt; scholing behandelteam; achterwachten DT; afstemming FIP zorgcentrale; inzet Detox Thuis koffers; medicatie in orde brengen	Meer cliënten behandelen in dezelfde tijd	Gemiddeld (25%)	Besparing tijd * gem. uurtarief Besparing verblijf * aantal dagen * tarief
Zorgcentrale FIP Zorgcontact	Geplande contactmomenten; monitoring cliënten; beschikbaarheid ongeplande zorg; overdracht behandelaar; startklaar maken devices/apps (applicatiebeheer e.d.), achterwacht	<i>Output is het aantal contactmomenten (gepland en ongepland)</i>	Hoog (49%)	<i>De opbrengsten liggen bij het behandelteam en worden hier meegenomen.</i>
Zorgverzekeraar DSW, Zilveren Kruis	Afspraken maken en meedenken over inzet DT.	Besparing zorgkosten per verzekerde Verbeteren toegang tot zorg	Gemiddeld (25%)	Lagere kosten DT Besparing zorgkosten door minder terugvalrisico (<i>niet gekwantificeerd</i>)
Werkgevers	Geen	Minder ziekteverzuim Minder presentieisme	Gemiddeld (25%)	Aantal dagen minder ziekteverzuim * gem. kosten werkgever

Voor uurtarieven gebruik referentieprijzen ZINL

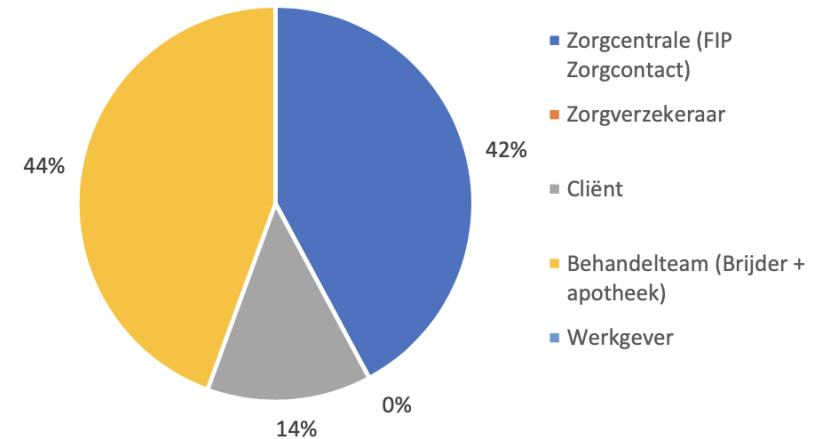
Input
per year per stakeholder

- Zorgcentrale (FIP Zorgcontact)
- Zorgverzekeraar
- Cliënt
- Behandelteam (Brijder + apotheek)
- Werkgever

Er zijn drie partijen die in dit project inbreng hebben. Zowel cliënten als het behandelteam en de zorgcentrale brengen tijd en geld in. De inbreng van het behandelteam (inclusief de apotheek) bestaat uit extra inzet van het behandelteam voor uitleg en ondersteuning aan de cliënt, scholing en de kosten voor de aanschaf en licenties van de Detox Thuis koffers. De inbreng van de FIP Zorgcentrale bestaat uit de dagelijkse contactmomenten met cliënten, scholing van de medewerkers en de achterwachtfunctie. Vooral de kosten voor de achterwachtfunctie zijn relatief hoog. Mogelijk wordt de achterwachtfunctie vanaf volgend jaar bij de kliniek belegd.

Input
per stakeholder

- Zorgcentrale (FIP Zorgcontact)
- Zorgverzekeraar
- Cliënt
- Behandelteam (Brijder + apotheek)
- Werkgever

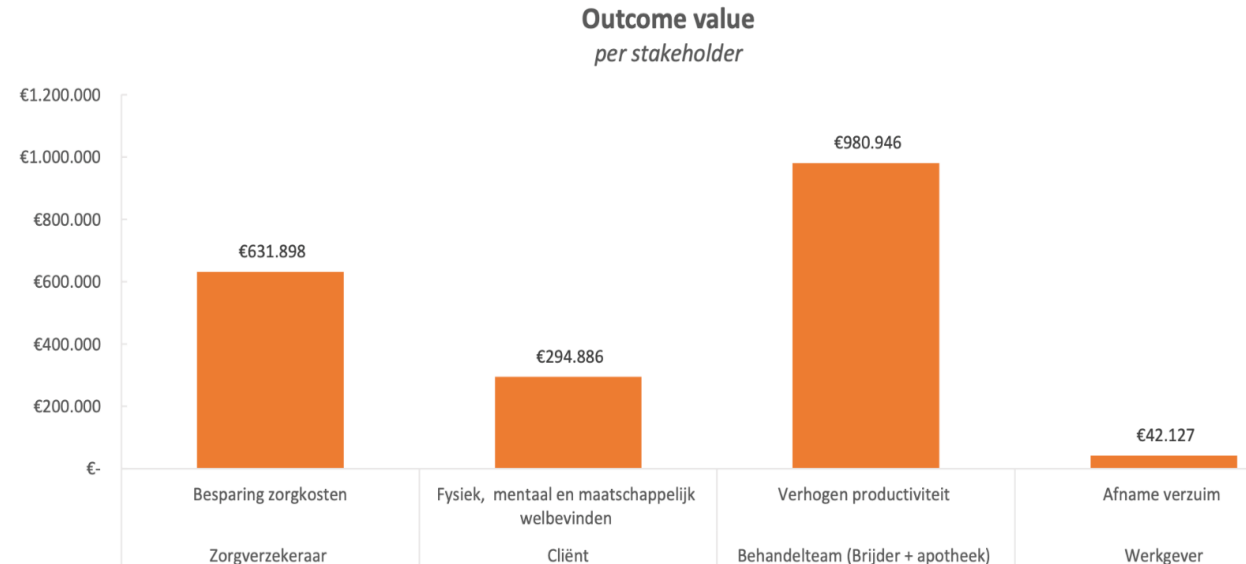
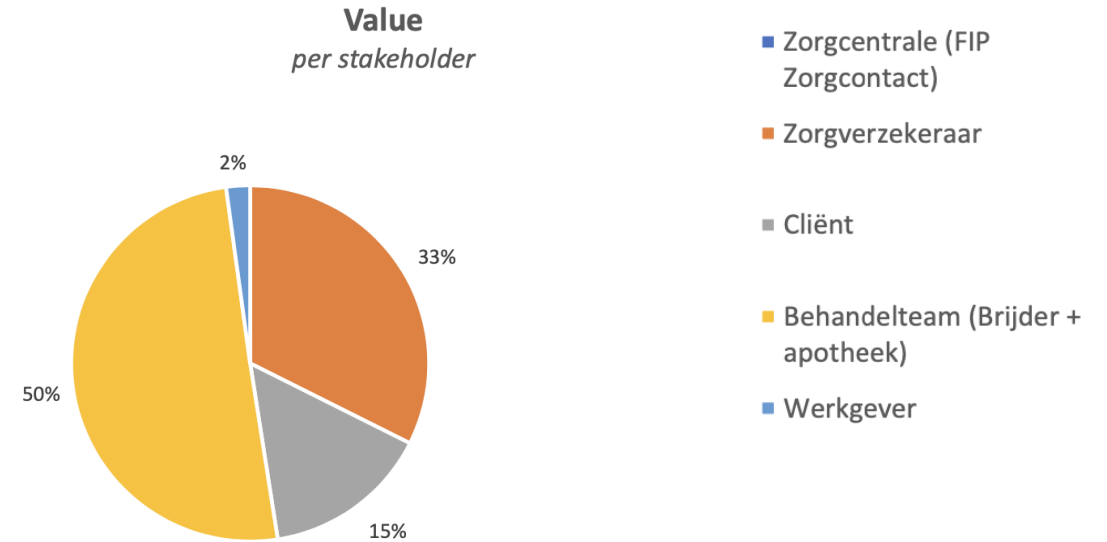

Belanghebbende	Inbreng	Beschrijving en kosten
Cliënt	<ul style="list-style-type: none"> Tijd en geld 	<p>Schatting extra tijdsinvestering voor de cliënt van 4 uur, bestaande uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> 1 uur pre-detox (dag 0) 1 uur huisbezoek en uitleg/installatie inhoud devices Detox Thuis koffer (dag 1) 4x 15 min per dag voor vragenlijsten en zelf meten (dag 1 t.m. 4) 1 uur retour DT koffer op dag 4 (incl. reistijd) (dag 4) <p>Waardering tijd van de cliënt: € 15,40 per uur Eenmalige kosten medicatie voor cliënt: €12 Totale investering per cliënt €73,60</p>
Behandelteam + apotheek	Tijd en geld	<p>Extra inzet behandelteam 2,5 uur per cliënt: uitleg + huisbezoek (€ 200 per cliënt) Training zorgverleners: 6 zorgverleners in jaar 1, daarna 2 personen per jaar (4 uur p.p.; € 90 per uur) Aanschaf 4 DT koffers in jaar 1 en 2 DT koffers in jaar 2 van € 885 per stuk (afschrijving over 5 jaar) Licentiekosten DT koffers: € 137,50 per maand</p>
Zorgcentrale	Geplande contactmomenten; monitoring cliënten; beschikbaarheid ongeplande zorg; overdracht behandelaar; handling rondom devices/apps	<p>Geplande contactmomenten in totaal 1,5 uur per cliënt Scholing FIP medewerkers jaar 1: 5 personen (7 uur x € 80) Achterwacht ongeplande zorg ANW-uren: 5% van tijd FIP zorgcentrale doorbelasten voor DT (€ 20.440 per jaar) Klantenservice: in totaal € 30 per cliënt</p>
Zorgverzekeraar	Tijd	Deze inzet valt binnen reguliere activiteiten / rol zorgverzekeraar en wordt niet doorgerekend aan DT.
Werkgever	Geen	De werkgever is vaak niet op de hoogte dat een werknemer last heeft van een alcoholverslaving of een detox behandeling ondergaat.

Opbrengsten

De opbrengst voor de cliënten betreffen meer fysiek, mentaal en maatschappelijk welbevinden. De maatschappelijke opbrengst voor cliënten is hoger dan de inbreng. De grootste opbrengst ligt bij het behandelteam. Door de inzet van DT zijn zij in staat om meer cliënten te behandelen met minder inzet. Deze opbrengsten dragen bij aan een betere toegankelijkheid van zorg. Over de totale periode wordt **6.500 uur aan zorguren bespaard**. Er kunnen in totaal **475 extra Detox Thuis behandelingen** worden uitgevoerd ten opzichte van de klinische detox . Daarnaast is er sprake van **9.100 minder verblijfdagen**. Deze kunnen voor complexere (detox) behandelingen worden ingezet of het verkorten van de wachttijd.

Belanghebbenden (zonder inbreng) zijn de zorgverzekeraar en werkgever. De besparing voor de zorgverzekeraar is **33% van het totaal** en bestaat uit de lagere kosten voor Detox Thuis. Hier zijn besparing van toekomstige zorgkosten door een lager terugvalrisico en gerelateerde aandoeningen nog niet in meegerekend. Voor de werkgever zorgt een lager terugvalrisico direct tot minder verzuimkosten.

Belanghebbende	Opbrengst	Beschrijving
Cliënt	Verhogen fysiek, mentaal en maatschappelijk welbevinden	De maatschappelijke kosten voor alcoholproblematief bedragen volgens het RIVM tussen de 2,3 en 4,2 miljoen euro per jaar. Dit is echter lastig terug te rekenen naar het effect van de thuis behandeling. Daarom hebben we gekozen 'willingness to pay' als indicator. Wat zouden mensen er zelf voor over hebben als ze over de middelen beschikken? Na de workshop met stakeholders komen we tot een waardering van € 500 per client. Bij cliënten die niet meer terugvallen zal de opbrengst op kwaliteit van leven zeer groot zijn. Dit is vooralsnog niet meegenomen in deze SROI Verkenning.
Behandelteam + apotheek	Meer cliënten behandelen in dezelfde tijd	Tijdsbesparing 5 uur per behandeling per cliënt. Deze tijd kan aan behandeling nieuwe cliënten worden besteedt. Dit is gewaardeerd op het aantal uur besparing per jaar keer het gem. uurtarief. Het aanbieden van detox thuis in plaats van in de kliniek bespaart een opname van 7 dagen. De waardering hiervan bestaat uit het tarief voor verblijf maal het aantal dagen maal het aantal cliënten.
Zorgcentrale	Meer cliënten ondersteunen op afstand	De FIP Zorgcentrale heeft geen eigen opbrengsten. Deze worden meegenomen bij het behandelteam.
Zorgverzekeraar	Minder ZVW kosten (toets op kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid)	De besparing per cliënt € 2.100 per behandeling ten opzichte van een klinische detox. Deze kostenbesparing komt direct ten goede van lagere zorgkosten. Door een lager terugvalrisico wordt een deel van de zorgkosten op middellange termijn voorkomen. Deze opbrengsten zijn nu nog niet meegenomen in deze SROI Verkenning. De opbrengst voor de zorgverzekeraar is ook de toegankelijkheid van zorg. Door de inzet van DT wordt 6.500 uur aan fysieke zorguren bespaard en komen 9.100 verblijvendagen vrij.
Werkgever	Hogere productiviteit/minder verzuim	Aanname dat 50% van cliënten betaald werk heeft. Cijfers van het RIVM I(2016) laten zien dat het verzuim bij zware/overmatige drinkers in totaal 7 dagen (1,7 dagen verzuim + 5,3 dagen presenteïsme) is. (RIVM, 2016) . Een voorzichtige inschatting is dat het verzuim bij alcoholverslaving minimaal 2 keer zo hoog ligt. We rekenen daarom met 14 dagen verzuim met een gemiddelde kostprijs van 250 euro (ArboNed). De opbrengst wordt alleen toegerekend voor het aantal cliënten met betaald werk x 8% lager terugvalrisico.

Social Return On Investment (SROI) methodiek

- ❖ Internationaal gevalideerde methode om de economische en maatschappelijke waarde van een investering zichtbaar te maken.
  - ❖ Maakt stakeholders en hun belang inzichtelijk
  - ❖ Monetarisering van alle investeringen en opbrengsten
- ❖ Resultaat is SROI ratio met weging alle investeringen en opbrengsten
- ❖ Opbrengst proces: draagvlak en commitment stakeholders

Wanneer SROI inzetten?

"SROI houdt, meer dan andere methoden, rekening met de fragmentatie in de zorg of de ingewikkelde bekostiging die bijvoorbeeld investeringen ontmoedigt omdat de baten elders vallen".

Zorginstituut Nederland en Nictiz - Evaluatie van eHealth-technologie

*"De SROI methode biedt uitkomst als er niet gezocht wordt naar meer geld, maar naar meer dan geld."
"Vooral in complexe situaties, waarbij er zowel meerdere investerende als profiterende partijen zijn, komt de SROI tot zijn recht."*

TPC - Tijdschrift voor public governance audit & control

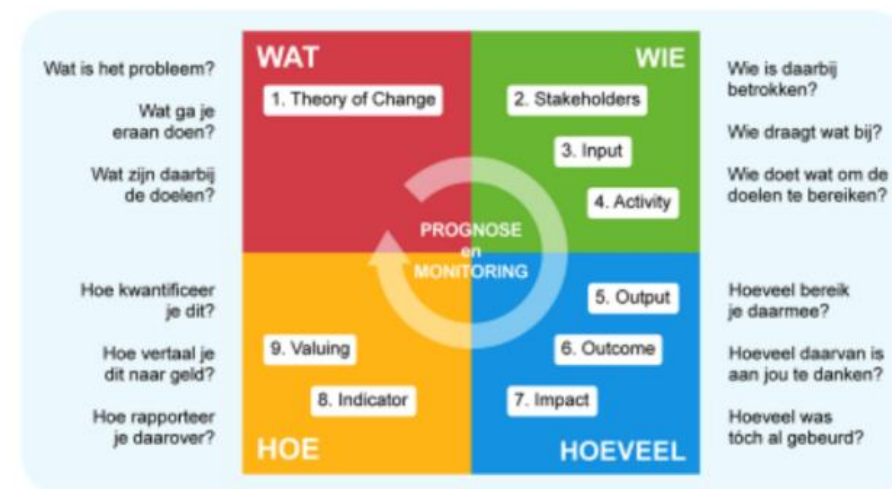

SROI principes

- **Betrek de stakeholders**
- **Onderzoek en begrijp wat er zal veranderen**
- **Waardeer wat er toe doet**
- **Betrek alleen relevante en significante zaken**
- **Claim niet teveel**
- **Wees transparant**
- **Verifieer de aannames en resultaten**

SROI methodiek

SROI referenties

- Bron en tabel met kosten per sector, inclusief berekening van RIVM over de kosten en baten van alcoholgebruik in Nederland: [Hoeveel kost alcohol de maatschappij? – Jellinek](#)
- Kosten zorgverzekeraars van behandeling aan alcohol gebonden stoornis, (Vektis)
- Onderzoek door Substance Abuse and Mental Health Administration t.a.v. terugvalpercentage detox van alcohol
- Onderzoek A1 Finney e.a., 1996; Berglund e.a., 2003 t.a.v. effectiviteit klinische versus ambulante behandeling
- Federatie Medisch Specialisten, richtlijndatabase: [Alcohol - Detoxificatie - Richtlijn – Richtlijndatabase](#)
- Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2018 (VTV-2018)
- Onderzoeksprogramma Arbeidsmarkt Zorg & Welzijn: [Eindrapport Ontwikkelingen op de arbeidsmarkt voor medisch en verzorgend personeel \(azwinfo.nl\)](#)
- Trimbos (drug monitor 2020): <https://www.trimbos.nl/docs/423b9c4b-a389-4bfd-aa33-0c914438f1f9.pdf>
- Brijder verslavingszorg, ADT team, gespecialiseerde kennis en ervaring met Detox

Kosten voor behandeling Detox Thuis

Scenario	Detox Thuis (ambulant-digitaal)		uren per keer	totaal aantal uren	
	dagen	keren per dag			
inzet tijd per cliënt					
behandelen digitaal	3	4	0,6	7,2	uren
behandelen poli	1	3	1,5	4,5	uren
reistijd	2	1	1	2	uren
contact met FIP			1,5	1,5	uren
totaal				15,2	uren
aantal cliënten	10			152	uren
tarief per uur				120	euro
opbrengsten behandelingen				18.240	euro
kosten (obv opbrengsten) per cliënt				1.824	euro

* Inzet apotheker van 0,5 uur is hierin nog niet meegenomen

Grondslagen berekening

Referentieprijzen

Referentieprijzen, Zorginstituut NL, 2016

<https://www.zorginstituutnederland.nl/over-ons/publicaties/publicatie/2016/02/29/richtlijn-voor-het-uitvoeren-van-economische-evaluaties-in-de-gezondheidszorg>

	Referentieprijs 2014	Geïndexeerd voor 2021	Bron
Consumentenprijsindex verschil	99,4	109 9,6	CBS
<i>Cliënten, patiënten en mantelzorgers</i>	€ 14,1	€ 15,4	Zorginstituut NL
<i>Huisartszorg</i>			
Standaard consult	€ 33	€ 36,2 per consult van 10 minuten	Zorginstituut NL
Visite aan huis	€ 50	€ 54,8 per gemiddelde visite	Zorginstituut NL
Telefonisch contact	€ 17	€ 18,6 per gemiddeld contact	Zorginstituut NL
<i>Paramedische zorg</i>			
Fysiotherapie	€ 33	€ 36 per zitting van gemiddeld 30 min	Zorginstituut NL
Ofentherapie	€ 34	€ 37 per zitting van gemiddeld 30 min	Zorginstituut NL
Logopedie	€ 30	€ 33 per zitting van gemiddeld 30 min	Zorginstituut NL
Ergotherapie	€ 33	€ 36 per zitting van gemiddeld 30 min	Zorginstituut NL
<i>Medische zorg</i>			
Medisch specialist	€ 81	€ 89 per uur	Zorginstituut NL
<i>Thuiszorg</i>			
Huishoudelijke werkzaamheden (HH1)	€ 20	€ 22 per uur	Zorginstituut NL
Huishoudelijke ondersteuning (HH2)	€ 23	€ 25 per uur	Zorginstituut NL
Persoonlijke verzorging	€ 50	€ 55 per uur	Zorginstituut NL
Begeleiding	€ 58	€ 64 per uur	Zorginstituut NL
Verpleging	€ 73	€ 80 per uur	Zorginstituut NL
Behandeling	€ 120	€ 132 per uur	Zorginstituut NL

Grondslagen berekening

Referentieprijzen

Referentieprijzen, Zorginstituut NL, 2016

<https://www.zorginstituutnederland.nl/over-ons/publicaties/publicatie/2016/02/29/richtlijn-voor-het-uitvoeren-van-economische-evaluaties-in-de-gezondheidszorg>

	Referentieprijs 2014	Geïndexeerd voor 2021	Bron
Consumentenprijsindex verschil	99,4	109 9,6	CBS
<i>Apotheken:</i>			
Versterkker laag tarief (assistent)	€	40 per uur	Verkenning van de maatschappelijke kosten en baten van Digitaal Receptenverkeer,
Versterkker hoog tarief (apotheker)	€	80 per uur	
<i>Overig</i>			
Senior accounmanager / projectmanager / inkoper	€	75 €	82
QALY	€	36.000 €	39.080
Modaal salaris	€	36.500 per jaar	CPB 2020
Gemiddelde kosten uitkering	€	27.375 per jaar	CPB 2020
Kosten verzuim	€	250 kosten werkgever per dag	Arboned, 2019
Gemiddelde kosten Zvw	€	2.931 per Nederlander per jaar	Rijksbegroting 2020
Waarvan kosten farmacie	€	308 per Nederlander per jaar	CBS Statline, o.b.v. cijfers 2018
Waarvan kosten ziekenhuiszorg	€	1.521 per Nederlander per jaar	CBS Statline, o.b.v. cijfers 2019
Aantal werkbare uren per jaar (1,0 FTE)		1600 uur	

Literatuur (selectie)

- Ketelaar, P. en Ploeg, M. (2019) *Social Return on Investment Analyse Zelfzorg Ondersteund! Update 2018*
<https://zelfzorgondersteund.nl/wp-content/uploads/190520-Update-SROI-Zelfzorg-Ondersteund-2018-Rapportage-Definitief.pdf>
- Pomp, M. et al. (2014) *Op weg naar maatschappelijke kosten-batenanalyses voor preventie en zorg : Themarapport Volksgezondheid Toekomst Verkenning, RIVM*
<https://www.rivm.nl/publicaties/op-weg-naar-maatschappelijke-kosten-batenanalyses-voor-preventie-en-zorg-themarapport>
- Zorginstituut Nederland. (2015) *Richtlijn voor het uitvoeren van economische evaluaties in de gezondheidszorg*
<https://www.zorginstituutnederland.nl/over-ons/publicaties/publicatie/2016/02/29/richtlijn-voor-het-uitvoeren-van-economische-evaluaties-in-de-gezondheidszorg>